

1794

10 17167

ORGANIZACYA

R A D Y

NAYWYZZSZEY NARODOWEY

DOCZESNEY

D L A

POLSKI I LITWY.

TADEUSZ KOSCIUSZKO

NAYWYZZSZY NACZELNIK SIŁY

ZBROYNEY NARODOWEY.

Gdy już wola więkzhey części Narodu przez uroczyste Aktu Powstania Narodowego przyjęcie, iest deklarowana, przeto dopełniając Woli Obywatelów i powinności moicy, wyrażoney pod Artykułem IIgim w tymże Akcie, nominuję Radę Naywyższą Narodową, następujące dając Jey Urządzenie i przepisy. 1mo. Co do Składu Rady. 2do. Co do ogulnych Rady obowiązkow. 3tio. Co do podziału pracy między członki Rady i ich szczególnych obowiązkow. 4to. Co do sposobu postępowania w Radzie.

ARTYKUŁ I.

Skład Rady Naywyżzey Narodowej.

- 1mo. Ośmiu Radzców i jeden Naczelnik Siły Zbroyney Narodowej składać będą Radę Naywyższą Narodową.
- 2do. Będzie trzydziestu dwóch Zastępców, ktorzy w przypadkach niżej opifanych zastępować mają miejsca Radzców. Naczelnik Siły zbroyney nie będzie miał Zastępcy swego w Radzie.
- 3tio. Na Radzców nominuję: Ignacego Zahrzewskiego Prezydenta Warszawskiego, Tomazsa Wawrzeckiego, Wisłowiecy

P-18-f-528

2°-1987

skiego Generała Majora, *Franciszka Myszkowskiego* Prezydenta Krakowskiego, *Aloizego Sulistrowskiego*, *Ignacego Potockiego*, *Jana Gaskiwicza*, X. *Hugona Kollataia* Podkanclerzego Koronnego.

Na Zastępców nominuję: *Jana Kilińskiego*, *Michała Kochanowskiego*, *Eliasz Aloyego*, *Jozefa Weysenhoffa*, X. *Mikolaja Tomaszewskiego*, *Wilhelma Jana Horalika*, *Alexandra Linowskiego*, *Franciszka Wasilewskiego*, *Jozefa Sierakowskiego*, *Ignacego Zaiączka*, *Jana Buchowickiego*, *Jana Malachowskiego*, *Jana Horaima*, X. *Franciszka Dmóchowickiego*, *Daniela Buczyńskiego*, *Jędrzeia Kapostasa*, *Piotra Bilinga*, *Franciszka Fribes*, *Tomasza Umiastowskiego*, *Antoniego Dziaduszyckiego*, *Krzysztofa Medeskiego* Prezydenta Łuckiego, *Augustyna Debolego*, *Tadeusza Mostowskiego*, *Franciszka Gautier*, *Xawerego Działyńskiego*, *Jozefa Dziarkowskiego*, *Antoniego Tykła*, *Jozefa Szymanowskiego*, *Tadeusza Matuszewicza*, *Klemensa Węgierskiego*, *Jozefa Wybickiego*, X. *Sabę Palmowskiego* Prezesa Konystorza Grzeco-Orientalnego.

4to. Gdyby który z Radzców, lub Zastępców stał się szkodliwym Naczelnikowi Siły Zbrojney przez Narod obranemu, lub Radzie Naywyższej Narodowej, o niewierność zamiarowi Powstania Obywatelów w wzmiankowanych ich Akcie wyrażonemu, lub o złamanie przepisów tegoż Aktu, Rady obowiązkiem będzie oddalić go ze Składu swego większością głosów, a jeżeli gatunek przestępstwa okaże się większy, odesłany bądź ma większością głosów do Sądu Naywyższego Kryminalnego. Na miejsce zaś tego Radzcy, ieden z Zastępców obrany zostanie.

5to. Gdyby który z Radzców dla choroby, lub nieprzytomności w miejscu Rady, lub wezwany do innej jakiej publiczney posługi, nie mógł w niej zasiadać, Rada wezmie tymczasowo iednego z Zastępców na miejsce jego.

ARTYKUŁ II.

Ogólne Obowiązki Rady.

1mo. Ogólne Obowiązki Rady Naywyższej Narodowej, są wyrażone w Akcie Powstania Obywatelów pod Artykułem V. VI. VII. VIII. XII. XIII. i XIV. one są prawidłem nieprzełpanym dla Rady we wszystkich iey Czynach.

- 2do. Rada przepisze natychmiast Organizacyą Kommissyi Porządkowych, Sądów Kryminalnych, iako też Deputacyi Centralney dla Prowincyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego, której konieczna jest potrzeba, dla bliższego Dozoru i Execucyi w tey Prowincyi. Deputacya Centralna, do której wybieranie Osób Radzie powierzam, będzie Narzędziem wykonawczym Naczelnika Siły Zbroyney, i Rady Naywyższej Narodowej, tak, iak inne pośrednicze Władze podług Aktu Powstania.
- 3tio. Rada Narodowa Naywyższa chronić się będzie takowych Czynów, ktore są z pod iey Władzy przez Artykuł XI. w Akcie Powstania Narodowego wyjęte. Rownie dostrzegać będzie, aby żadna z Władz Wykonawczych w naymniejszym Punkcie przeciw temuż Artykułowi nie wykraczała.
- 4to. Gdy szczęśliwie Cel Powstania Narodowego uskuteczniiony zostanie, Rada wraz z Naczelnikiem zwoła Obywatelów, przepisze Im tymczasowo sposób wybrania Reprezentantów na Sejm Walny, który odbierze Rachunek ze wszystkich postępów od Naczelnika Siły Zbroyney, od Rady Naywyższej, od wszystkich Władz doczesnych, i który o Konstytucyi Narodowej stanowić będzie, iak jest rzezczono w Akcie Powstania Obywatelów pod Artykułem XII.
- 5to. Rada Naywyższa Narodowa dla przesyłania swych Rezolucyi, i odbierania Rapportów, będzie utrzymywała ciągłą i dostateczną Korespondencyą z Kommissyami Porządkowemi, i Sądami Kryminalnemi wszystkich Woiewodztw, Ziem i Powiatów.
- 6to. Opatrzy Całość i Bespieczeństwo Narodowych Archiwów, i mieć ie będzie pod Dozorem swoim.
- 7mo. Przesyłać będzie co tydzień, a gdy będzie trzeba i częścicy nieprzytomnemu Naczelnikowi Siły Zbroyney, dokładny Rapport o wszelkich Deliberacyach i Rezolucyach swoich.

ARTYKUŁ III.

Podział Pracy między Radców Rady Najwyższej
Narodowej, i ich Szczególne Obowiązki.

1mo. Rada Najwyższa Narodowa podzielone mieć będzie prace swoje na Ośm Wydziałów, to jest: 1mo. Wydział Porządku, 2do. Bełpieczeństwa, 3tio. Sprawiedliwości, 4to. Skarbu, 5to. Żywności, 6to. Potrzeb Wojskowych, 7mo. Interesów Zagranicznych, 8vo. Instrukcyi Narodowej.

2do. Do Wydziału Porządku przeznaczam *Aloizego Sulistrrowskiego*.

Do Wydziału Bełpieczeństwa *Tomasza Wawrzeckiego*.

Do Wydziału Sprawiedliwości *Franciszka Myszkowskiego*, Prezydenta Krakowskiego.

Do Wydziału Skarbu *X. Hugona Kollataia*, Podkanclerzego Koronnego.

Do Wydziału Żywności, *Ignacego Zakrzewskiego*, Prezydenta Warszawskiego.

Do Wydziału Potrzeb Wojskowych . . . *Wielowieskiego* Generała Majora.

Do Wydziału Interesów Zagranicznych *Ignacego Potockiego*.

Do Wydziału Instrukcyi Narodowej *Jana Jaskiewicza*.

3tio. Każdy Radzca z tych Ośmiu Wydziałów, będzie szczególniey zawiadywał Wydziałem sobie powierzonym.

4to. Do każdego Wydziału Rada Narodowa wezwie Zastępców odemnie nominowanych, którzy nieodstępnie w swoich Wydziałach, do których wezwanemi zostaną, pod Dozorem Radzcy swęgo pracować obowiązani będą, innych zaś użyie na wysyłanie ich do Ziem, Wojewodztw, i Powiatów, aby na miejscu dopilnowali skutku Zaleceń odemnie, lub Rady wychodzących, do czego ich potrzebnemi Instrukcyami opatrywać będzie.

- 5to. Do Wydziału *Parządu* należeć będą, 1mo. Drogi, 2do. Poczta listowa, i wozowa, 3tio. Gońce, 4to. Przewozy czyli Transporta ziemią i wodą, 5to. Ogłaszanie i przesyłanie wszelkich Urządzeń i Rezolucyi Naczelnika Siły Zbroyney i Rady Naywyższey Narodowey.
- 6to. Do Wydziału *Bezpieczeństwa* należeć będą, 1mo. Rewizya Papierów podeyrzanych, 2do. Rewizya Domów podeyrzanych 3tio. Paszporta, 4to. Sledzenie oraz Examinowanie ludzi podeyrzanych i swawolnych, 5to. Aresztacye, 6to. Odfylanie Obwinionych do Sądów Kryminalnych, 7mo. Więzienia Publiczne, i opatrzenie potrzeb Więźniów.
- 7mo. Do Wydziału *Sprawiedliwości* należeć będzie 1mo. Opieka nad Więźniami, 2do. Dozor postępowania Sądów Kryminalnych, 3tio. Dozor Exekucyi Wyroków Sądowych.
- 8vo. Do Wydziału *Skarbu* należeć będą 1mo. Dozor całości i użycia dobrowolnych Offiar Obywatelskich, 2do. Sekwestracya Dobr zdrayców Oyczyzny przekonanych sądownie i dozor Administracyi onych, 3tio. Dozor Administracyi Dobr Narodowych i wszelkich przychodów Publicznych, 4to. Dozor Administracyi Papierów Narodowych, iesli przez Radę Naywyższą Narodową ustanowione będą, 5to. Sposob zrobienia Pożyczki na potrzeby Narodu, bądź w Kraiu, bądź za Granicą, 6to. Oplacanie procentu od długów Narodowych, 7mo. Dozor Administracyi Kasy Narodowey, tak co do icy przychodu, iako i wydatku. 8vo. Zarządzanie Mennicą.
- 9no. Do wydziału *Zywności* należeć będzie 1mo. Dozor Gospodarstwa Rolniczego i staranie się, naby ziemia odlogiem nie zostawała, 2do. Wiadomość dostateczna o wielości i gatunku Zywności, 3tio. Założenie Magazynów Zywności i Furażów, oraz dozor Konserwacyi onych, 4to. Przygotowanie wszelkich Furażów i żywności do użycia, 5to. Dozor nad Młynami, Wiatrakami, Piekarniami, i Browarami, 6to. Zapomożenia Publiczne dla Obywateli żywności potrzebujących, 7mo. Handel wewnętrzny i zewnętrzny z Produktów Kraiowych.

somb. Do Wydziału *Potrzeb Wojskowych* należeć będzie. *1mo.* Uskuteczniczenie rekwizycji ludzi do Wojska żądanej przez Naczelnika Siły Zbrojney, *2do.* Dozor ćwiczenia Wojskowego miejscowego podług Przepisów Naywyższego Naczelnika, *3tio.* Dozor Uzbroienia i ćwiczenia wszystkich Obywatelów Mieszkańców Ziemi Polskiej po Wsiach, Miałeczkach i Miałstach podług przepisów tegoż Naczelnika, *4to.* Dozor Fabryk i Rękodziel potrzebnych do zapewnienia Żołnierzowi wszelkiego odzienia, oraz Broni i wszelkiej Amunicyi Woienney, *5to.* Zakupowanie Broni, Odzienia, Amunicyi i. t. d. *6to.* Składy Woienne i Zbroiownie, *7mo.* Dostarczenie Koni Woienneych, *8vo.* Dostarczenie dla Wojska Narodowego wszelkich jego potrzeb podług rekwizycji Naczelnika Siły Zbrojney, *9no.* Opatrzanie we wszystko miejsc obronnych podług rekwizycji tegoż Naczelnika.

1mo. Do Wydziału *Interessów Zagranicznych* należeć będzie. *1mo.* Korrespondencya Zagraniczna, *2do.* Wysyłanie Posłów i Agentów Dyplomatycznych za Granicę, *3tio.* Traktowanie z obcymi Mocarstwami, *4to.* Zawieranie umów i ugod tymczasowych.

2do. Do Wydziału *Instrukcyi* należeć będzie *1mo.* Dozor oświecenia powszechnego, to jest Dozor nad Szkołami Głównymi, Wydziałowymi, Podwydziałowymi i Parafialnymi, tudzież nad wszystkimi Ustanowieniami do Edukacyi ściągającymi się, tak Duchownymi jako i Świeckimi, *2do.* Rozszerzenie Ducha Narodowego przez Gazety i inne Pisma, przez Nauki Ludowi dawać się mające, tak w Kościołach, jako i na wszelkich publicznych schadzkach, przez zabawy i ćwiczenia, które w tym celu Rada ustanowi, *3tio.* Administracya i Dozor wszelkiego funduszu Edukacyjnego.

4tio. Każdy z Radców wyznaczonych do iednego z tych ośmiu Wydziałów będzie miał Dozór szczególny nad Osobami do tego Wydziału użytymi, i sam za ich przestępstwa i złe sprawowanie się będzie w odpowiedzi, gdyby mu dowiedzionym było, że wiedzący o tym, nie doniosł winnych Radzie Narodowej. Co się ma rozumieć równie o Zastępcach, gdy który z nich miejsce Radcy zafiędzie.

440. Każdy będzie uwiadomił Radę o stanie rzeczy do Wydziału iemu powierzonego należących, a oraz będzie podawał przygotowane Projekta do rezolucyi i dyspozycyi Rady Narodowej.

450. Każdy z nich w Wydziale sobie poruczonym utrzymywać i dozierać będzie Korrespondencja, do której obowiązana jest Rada Narodowa podług Artykułu II. w punkcie 4. Organizacyi.

ARTYKUŁ IV.

Spółb postępowania w Radzie Narodowej.

460. Komplet Rady składać się będzie z pięciu Osób najmniej.

470. Radzcy przydować będą na Sessjach kolejno porządkiem starzeństwa wieku. Prezydencya każdego trwać będzie przez tydzień jeden.

480. Wszystko w Radzie stanowione będzie większością zdań głośnych, równość zdań Prezydency rozwiąże.

490. Gdy przechodzić będą w Radzie takie materye, któreby na czas wyciągały sekretu, Rada ściśle tego zachowanie przez osobną decyzją Radzcom zaleci, a ktoby sekret wydał, oddalony będzie z Rady i jako Zdrayca do Sądu Naywyższego Kryminalnego oddany.

500. Rada mieć będzie tyle osobnych Protokółów, na zapisywanie dyspozycyi i rezolucyi swoich, ile jest Wydziałów iey pracy. Nadto mieć będzie jeden Protokół ogólny, w którym krótko treść wszystkich iey dyspozycyi i rezolucyi zapisywana będzie, z wyrażeniem Radzców przytomnych na każdej Sessyi, i zdań ich w każdej materyi decydowanej w Radzie.

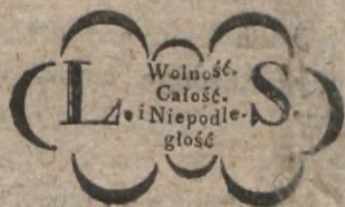
510. Osoby do Rady wezwane, jako i Zastępcy wykonają Przyśięgę na następującą Rotę. Ja NN. przyśięgam w obliczu BOGA, całemu Narodowi Polskiemu, iż powierzoney mi Władzy na niczyi prywatny ucisk nie użyję, lecz iedynie iey dla obrony całości Granic, odzyskania samowładności

Narodu, i ugruntowania powszechney Wolności używać będą. Tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna Męka Syna Jego.

7mo. Inne wszystkie szczególne Urządzenia Rada sama przepiśnie tak dla siebie, iak dla Wydziałów, i Kancellaryi Swoicy.

8vo. Zachowuję sobie rozszerzenie i wyszczególnienie tey Organizacyi, iako też przydanie Osob do Rady, gdy albo z żądania Obywatelów, albo ze zdania Rady, albo z mego własnego przekonania uyrzę w tym istotną potrzebę Narodu.

Dan w Obozie pod Polancem, Dnia. 10. Maia 1794. Roku.

Podpisano

T. KOSCIUSZKO.

P-18-f-528

2°-1987

KSIĘGOZBIÓR
MARCINA ZAMOYSKIEGO

4215 -KZ